

Tenký led zvaný parlando

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Úterý, 29 Leden 2013 21:50

Stručná definice parlando neboli recitativu zní: „*se nezpívá, ale do hudby se povídá.*“ V parlando zvěstuje například Vašek, že medvěd se utrh. Parlando nemá své místo jen v opeře, ale i v jiných hudebních žánrech. Prvně jsem zaznamenal parlando, když Petr Novák sděloval v „Náhrobáku“, že „pod jejím krokem tál sníh“. V sedmdesátých letech minulého století se stalo módou, že zpěvák či zpěvačka získali na „melouch“ nějaký výrazný herecký hlas. Tak jsem slyšel parlandovat Jana Kanyzu, Jiřího Bartošku či herce s nezaměnitelným patosem Jana Přeučila, který doprovázel tehdy hvězdnou Zdenku Lorencovou, která se ptala, proč žije rád? Slyšel jsem drb, že „největší žijící génius“ František Ringo Čech zparodoval píseň na Proč šiješ rád a na jevišti se doprovázel na šicí stroj. Přiznám, že mi ona „dodaná velebnost“ prostřednictvím hereckých hlasů nikdy moc nesesedla a spíše bych se zasmál Ringově parodii, stejně jako v případě nezmarovských Mamutů, parodujících žalmanovský příběh o ubité labuti. Stranou nezůstala ani country scéna. Protagonistou je, jak je jistě známo, otec zakladatel Mirek Černý. Jeho Balíček karet i Sto let (tomuto příběhu by zcela jistě tleskal i dnes metafyzik Petr Hájek) mě jako vyznavače raných Rangers docela bavily. Jenže recitátorská mánie Mirka Černého se bohužel těmito písněmi nevyčerpala. Snad největším „dílem“ je píseň Zatím, co ty spíš. Pravda, jako otce dvou dcer, které „opustily“ panenky a hračky, mě měl jímavý přednes autora rozplakat. Nevím, patrně jsem cynik, ale při závěrečném „cítil jsem se jako kráál“ jsem měl vždy chuť vyhodit rádio z okna. Časem přibyly další díla - Jeníček s Mařenkou či píseň o tom, jak strom byl rád. Nechme ale nestora recitátorů. Jsou i jiná díla. Protagonista Fešáků Jindra Štáhlavský s hlasem obsahujícím „přeučilovský patos“ sice umí, na rozdíl od Mirka Černého, zpívat, ale i on v svých písních chtěl přesvědčit posluchače, že dobré parlando dojem umocní. Nedávno jsem opět slyšel hrůzostrašný příběh Starý mlýn, který je bohužel recitován zcela. Silná recitace je obsažena i ve známé písni o lodi Bóra i v jiných dílech. Zkrátka parlando, pokud má mít účinek na diváky, se musí umět. Karel Kryl řekne stručně o cizí delegaci pokládající věnec na hrob a po pár tónech mrazí. Jiří Zip Suchý s hereckou průpravou i talentem proloží píseň o setkání se starou láskou na správném místě dobře předneseným recitativem. Parlando je zkrátka tenký led, který vyžaduje lehkou a citlivou nohu nebo spíše talent. V opačném případě se z dobře míněného úmyslu stane fraška, což platí nejen v hudbě.